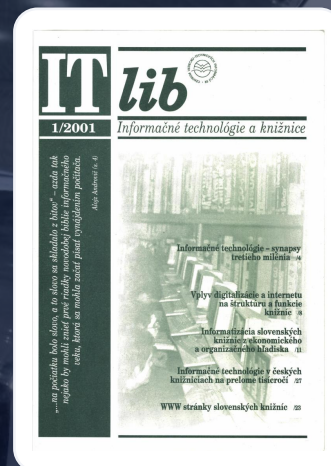

30 rokov na ceste k súčasnosti

Príbeh ITlibu

Od metodických koreňov až po otvorený priestor pre
vedu, prax a dialóg.

Tradícia × premena × budúcnosť

1960

Metodický
spravodaj

1968

Spravodajca
SITK

1997

Bulletin
Centra VTI SR

2001

ITlib

2025+

d'alšia
stanica

Tomáš
Fiala

Jakub
Fázik

Príbeh sa nezačína v roku 2001

ITlib vyrástol z dlhšej línie odborných a metodických periodík.

- Predchodcovia niesli odborný hlas svojej doby – metodický, komunitný aj inštitucionálny.
- Rok 2001 nebol začiatok „z ničoho“, ale výrazná výhybka v už existujúcom príbehu.
- Jubileum preto nehovorí iba o značke ITlib, ale o kontinuite odborného priestoru, ktorý sa premieňal.
- Silný základ umožnil neskorší rast vedeckosti, otvorenosti a kvality.

2001

Zrod novej identity

Nový názov, nová ambícia, nový dosah.

- Radikálna zmena koncepcie mala od začiatku ambíciu osloviť celoslovenské odborné publikum.
- Z lokálnejšieho a interného formátu sa rodí časopis pre knihovníckych a informačných pracovníkov.
- ITlib vstupuje do obdobia, keď sa informačné technológie stávajú praktickou aj strategickou témou odboru.
- Nový názov pomenúva spojenie, ktoré zostáva jadrom dodnes: technológie a knižnice.

od lokálneho k celoslovenskému

ITlib

lib

1/2001

Informačné technológie a knižnice

„...na počítačku bolo slovo, a to slovo sa skladalo z bitov“ – azda tak nejakoby mohli znieť prvé riadky novodobej biblie informačného veku, ktorá sa mohla začať písať vynájdením počítača.
Alojz Avdruvič (s. 4)

Informačné technológie – synapsy
tretieho milénia /4

Vplyv digitalizácie a internetu
na štruktúru a funkcie
knižníc /8

Informatizácia slovenských
knižníc z ekonomického
a organizačného hľadiska /11

Informačné technológie v českých
knižniciach na prelome tisícročí /27

WWW stránky slovenských knižníc /23

Od „IT pre knižnice“ k širšiemu odboru

Obsah sa menil spolu s praxou, výskumom aj očakávaniami komunity.

2001

orientácia v digitálnej transformácii knižníc, všeobecne o IT a internetizácii knižníc

2018

Začiatok postupného zavedenia menších ale nepretržitých zmien a zúženie profilu a periodicity

2025

Rozhovory s významnými osobnosťami, recenzované a nerecenzované príspevky, správy z podujatí

Každá zastávka má iný spôsob prezentácie informácií, ale rovnaký cieľ: pomáhať odboru čítať budúcnosť včas.

Silnejší vedecký profil bez straty kontaktu s praxou

ITlib sa posúva od odbornej reflexie k čoraz presvedčivejšiemu vedeckému rámcu.

- teória a prax sa nestavajú proti sebe — časopis ich prepája
- rastú nároky na metodiku, argumentáciu aj výpovednú hodnotu textov
- abstrakty, DOI, etické štandardy a archivačná istota posilňujú dôveryhodnosť
- vedeckosť tu nie je ozdoba; je to záväzok voči kvalite a odboru

2025: výskum a metodika

JELA STEINEROVÁ

HOW STUDENTS PERCEIVE AND USE AI TOOLS IN INFORMATION CREATIVITY (pp. 14–24)

Objectives – The paper is aimed at information on results of a qualitative survey of the use of AI tools among master students. The main question was focused on perception and use of AI in creative academic writing. The survey is a part of a wider project on information creativity in digital environment and on information creativity of doctoral students in the use of AI.

Design / methodology – Design of the survey applies a qualitative experiment with creative academic writing (8 master students of LIS). Theoretical background involves information creativity, AI literacy and creative academic writing. We apply psychosocial methods of research, a qualitative experiment with students in writing essays with ChatGPT, evaluations, essays and semi-structured interviews.

VOJTECH KOPSKÝ

POSSIBILITIES FOR ARCHIVING COMPLEX ELECTRONIC PUBLICATIONS CONTAINING MORE THAN JUST TEXTUAL CONTENT (INTERACTIVE OR MULTIMEDIA ELEMENTS) (pp. 34–42)

Purpose – Electronic publications with complex content are becoming the subject of legal deposit and as such the libraries will have to accept them for long term preservation. Their logical preservation is complicated by their low transparency. Article discusses possible strategies of complex content protection.

BORIS LEHEČKA

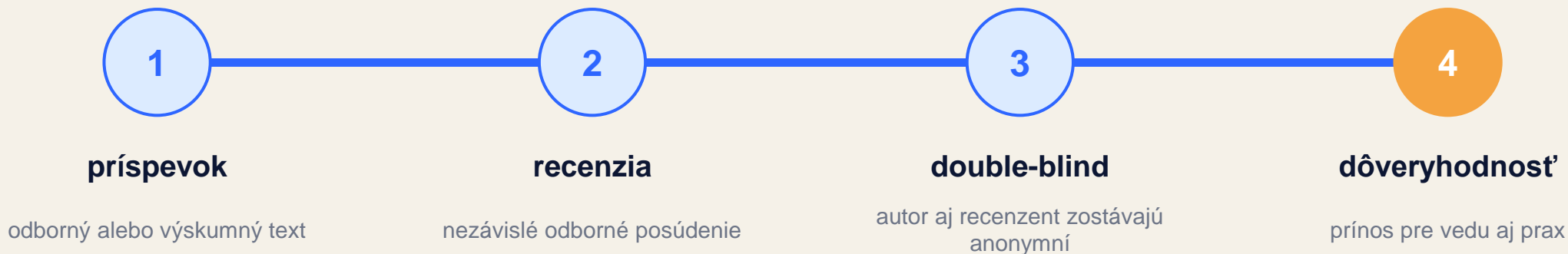
AUTOMATED CONVERSION AND ENRICHMENT OF DATA FROM DIGITAL LIBRARIES INTO THE TEI STANDARD (pp. 85–104)

Purpose – The paper presents the results of cooperation between Czech experts in the field of librarianship and digital humanities, which will streamline the further use of publications from digital libraries in primary and secondary research or in training higher-quality large language models: an automated process of converting publications from digital libraries to the TEI standard, including enrichment of language data.

Most medzi výskumníkom, odborníkom a praktikmi.

Dôvera sa buduje procesom

Profesionalizácia redakcie znamená viac než termíny — znamená štandard.

Objektivita • etika • konštruktívna spätná väzba • dôvernosť

ITlib týmto posilňuje svoju vedeckosť bez toho, aby stratil zrozumiteľnosť a kontakt s praxou.

ITlib ako mapa zmien

Témy časopisu sa menia spolu s tým, čo riešia knižnice, výskum a digitálna kultúra.

informačné technológie

digitalizácia a metadáta

otvorená veda a dáta

dlhodobá archivácia

používateľské potreby

benchmarking a služby

AI v knihovníctve

digitálne humanitné vedy

Témy sa nemenia náhodne. Mení sa pole knižničnej a informačnej vedy — a ITlib ho priebežne zaznamenáva.

OBSAH/CONTENT

ROZHOVOR

- 7 Knižnice v metaverze: Budovanie prepojeného ekosystému pre novú generáciu používateľov

INFORMAČNÁ TVORIVOSŤ

- 14 Ako študenti vnímajú a využívajú nástroje AI v informačnej tvorivosti
prof. PhDr. Jela Steinerová, PhD.

INFORMAČNÁ ARCHITEKTÚRA

- 25 Uživatelské testování Knihovny.cz: Dopad úprav domovské stránky na použitelnost portálu
PhDr. Iva Zadrážilová, Ph.D.; PhDr. Martin Krčál, Ph.D.

DLHODOBÉ UCHOVÁVANIE

- 34 Možnosti archivace komplexních elektronických publikací obsahujících další než jen textový obsah (interaktivní či multimediální prvky)
Vojtěch Kopský

AKADEMICKÉ KNIŽNICE

- 43 Akademická knižnica očami používateľov: Výsledky dotazníkového prieskumu univerzitetnej knižnice UMB
Mgr. Michaela Mikušková; Mgr. Lucia Nižniková; PhDr. Slávka Beracková; Mgr. Dáša Beňušová

BENCHMARKING AKADEMICKÝCH KNIŽNÍC

- 58 Teoretické pristupy k definovaníu a typológii benchmarkingu
Mgr. Ekaterina Pavelková

PODUJATIA

- 71 Informačné interakcie 2025 – AI gramotnosť, informačná tvorivosť a etika digitálnej praxe (online)
PhDr. Jakub Fázik, PhD.
- 73 Knihovny současnosti 2025 (online)
PhDr. Jakub Fázik, PhD.
- 76 CASLIN 2025: Strategické tézy pre knižnice 2030 (online)
Mgr. Daniel Bechný; Tomáš Jandera; Mgr. Tomáš Fiala
- 79 Stretnutie používateľov databáz ProQuest a Web of Science (online)
Mgr. Matej Harvát, PhD.
- 81 Tretí ročník medzinárodnej konferencie Slovak Open Science Forum (online)
Mgr. Matej Harvát, PhD.

NOVINKY ZO SMARTLABOV

- 83 SmartLaby v knižniciach postupne naberajú svoj smer (online)
Mgr. Ludmila Mikulášová, PhD.; Bc. Patricia Šicková

DIGITÁLNE KNIŽNICE

- 85 Automatizovaná konverze a obohaceni dat z digitálních knihoven do standardu TEI (online)
Boris Lehečka

Veda je jadro. Otvorenosť je energia.

ITlib zdôrazňuje vedeckosť, no nezatvára dvere odbornej skúsenosti a novým hlasom.

VEDECKÉ recenzované štúdie, metodika, argumentácia

ODBORNÉ skúsenosti z praxe, projekty, osvedčené postupy

INŠPIRATÍVNE nové hlasy, rozhovory, impulzy pre komunitu

Otvorení každému, kto má čo povedať v rámci nášho zamerania
— a dokáže to povedať kvalitne.

„Vyzývame autorov, aby sa podelili o svoj najnovší výskum aj odborné skúsenosti.“

Časopis vstupuje do dialógu

Popri článkoch prináša aj rozhovory s osobnosťami — hlas, pamäť a širší kontext odboru.

Koláž tituliek SEM

- rozhovor robí z časopisu nielen publikačný priestor, ale aj fórum odbornej pamäti
- osobnosti prinášajú skúsenosť, strategický nadhľad a odvahu pomenovať zmenu aktuálne čísla ukazujú väčšiu žánrovú
- otvorenosť a silnejšie prepojenie s komunitou

Súčasný profil: vedecký, otvorený, ukotvený v praxi

vedecký
profil

prienik knihovníctva, informačnej vedy a IT

2x ročne

jún a december

double-blind

nezávislé recenzné konanie

open access

CC BY 4.0 • bez APC

archív & DOI

web časopisu + Kramerius

publikum

výskumníci, odborníci aj praktici

ITlib dnes nestojí len na tradícii. Stojí na dôveryhodnom procese, otvorenom prístupe a schopnosti hovoriť k praxi aj výskumu naraz.

Cesta pokračuje

ITlib môže ďalej rásť ako platforma pre vedu, odbornosť, inovácie, komunitu a kultivovaný dialóg.

Práve kontrast tradície a otvorenosti mu dáva jeho silu.

**Nie sme na konci príbehu.
Sme na ďalšej stanici.**

*A práve odtiaľ je najlepšie vidieť, kam sa dá ísť
ďalej.*

veda × odbornosť × otvorenosť × budúcnosť